

Protokoll nr 4 fört vid äldrenämndens sammanträde

Tidpunkt:

Tisdagen 19 april 2022, kl. 16:00-16:39

Plats:

Bråvallasalen, Stadshuset, plan 1

Paragrafer:

§§1-21, omedelbart justerade § 16

Dag för justering:

Fredag 22 april 2022

Erik Slottner (KD)
ordförande

Mirja Räihä (S)
vice ordförande

Närvarande:

Se sid 2 i protokollet

Ledamöter:

Erik Slottner (KD), ordförande
Mirja Räihä (S), vice ordförande
Yvonne Fernell-Ingelström (M)
Anette Hellström (M)
Birgitta Thulin (M)
Abit Dundar (L)
Christina Linderholm (C)
Felix Finnveden (S)
Lisa Ahlstrand (S)
Robert Mjörnberg (V)
Inger Gretzer Qvick (V)
Leif Söderström (SD)

Ersättare:

Christina Huss (M)
Basu Alam (M)
Lisbeth Crabo Ljungman (M)
Truls Ljungström (M)
Anna Kers Hagberg (MP)
Bengt-Olov Tengmark (S)
Emelie Stark (S)
Jakob Brant(S)
Hanna Egeltoft (V)
Göran Ek (SD)

Förhinder:

Ulla Wihlman (MP)
Daisy Johansson (L)
Anna Simon-Karlsson (C)
Birgitta Sevefjord (V)

Tjänstgörande:

Anna Kers Hagberg (MP) för Ulla Wihlman (MP)

Närvarande tjänstemän:

Äldredirektören Patric Rylander, avdelningschefen Linda Hamnes, chef Carl Smitterberg, strategerna Therese Rosen, Charlotta Jaensson och förvaltningsjuristen Nima Andacheh samt nämndsekreteraren Gina Lööf.

I sammanträdet deltog även borgarrådssekreteraren Fredrik Bergström.

§ 1. Närvarande

Ordföranden Erik Slottner (KD) öppnade sammanträdet.
Ledamöter och ersättares närvaro noterades.

§ 2. Val av justerare

Ordföranden Erik Slottner (KD) valdes att tillsammans med
vice ordföranden Mirja Räihä (S) justera protokollet.

§ 3. Anmälan av protokollsjustering ÄN 3/2022-03-22

Äldrenämndens protokoll från 2022-03-22 anmäldes.

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna

§ 4. Anmälan av övriga frågor samt fastställande av dagordning

Dagordningen fastställdes.

§ 5. Inkomna skrivelser från nämndens ledamöter och ersättare

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmäler en skrivelse
om timanställningar fasta anställningar på heltid, daterad 2022-
04-19 (ALD 2022/195).

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden överlämnar skrivelsen till förvaltningen för
beredning.

§ 6. Förvaltningschefens information/presentation

Strategerna Charlotta Jaensson och Therese Rosen presenterade
Boendeplanen 2023

**§ 7. Remiss av Rekommendation om överenskommelse
länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg.
Dnr ALD 2021/485**

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-14.

Storsthlns styrelse har beslutat att rekommendera kommunerna att anta huvudöverenskommelsen som börjar gälla 1 juli 2022 eller efter att samtliga parter har beslutat att anta överenskommelsen. Huvudöverenskommelsen reglerar principer och former för samverkan mellan kommunerna och regionen på en övergripande nivå. Den tillhörande riktlinjen beskriver bland annat organisation, processer och arbetssätt kring samverkan som parterna ska följa. Förvaltningen välkomnar huvudöverenskommelsen för samverkan mellan regionen och kommunerna. I omställningen till God och nära vård finns det behov av att upprätta en handlingsplan med aktivitetsplaner för det länsgemensamma arbetet.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Huvudöverenskommelsen om länsövergripande samverkan kring hälsa, vård och omsorg tar i sitt förord upp att regionen och kommunerna behöver organisera sitt gemensamma arbete ännu tydligare med ett gemensamt mål att alltid sträva efter en jämlik vård där resurser används på bästa sätt. Detta för att den enskilde ska få en god, sömlös och personcentrerad vård och omsorg, samt att befolkningens hälsa ska öka. Vidare ska huvudöverenskommelsen vara en bas för en fortlöpande dialog om hur regionen och kommuner bäst bidrar till varandras utveckling och hur vi skapar nytta och mervärde för alla

invånare i Stockholms län. Vi håller med förvaltningen om att i omställningen till God och nära vård finns det behov av att upprätta en handlingsplan med aktivitetsplaner för det länsgemensamma arbetet. Vidare är det av stor vikt att planerade framtida handlingsplaner som ska upprättas framgår hur och när en implementering och en dokumenterad uppföljning av upprättade/reviderade överenskommelser ska genomföras.

Det skulle inte behöva vara inte vara ett problem att stadens patienter och brukare tas om hand av personal med olika huvudmän. Dessvärre har dock ofta problem uppkommit och särskilt avseende vårdens övergångar. Tryggt mottagande är dock ett framgångsrikt exempel på insats, som vi var med om att genomföra förra mandatperioden, för att lösa övergång från slutenvården till hemmet vid behov av fortsatt omsorg. Trots flertalet överenskommelser mellan regionen och staden saknas uppenbarligen en huvudöverenskommelse men lika viktigt är att staden ska ha en samordnande funktion för samverkan kring hälso- och sjukvård och omsorg för att vara en länk för samverkansaktörer in till stadens berörda verksamheter, inklusive utförarverksamhet i privat regi.

Vi anser att det stora problemet för att uppnå det gemensamma målet och samverkan, är den långt drivna privatiseringen inom stadens äldreomsorg, detsamma gäller även inom den öppna vården i regionen. Möjligheterna till överblick och insyn i efterlevnad av riktlinjer och målsättningar, personalpolitik, och äldreomsorgens värdegrund försvåras av den mångfald av aktörer som finns. En hemtjänst byggd på geografiska team och med lokaler i brukarnas närhet gynnar stadens och regionens äldre, den nuvarande splittrade omsorgen hindrar samordningen och i förlängningen blir kvaliteten oundvikligen lidande. Intentionerna med teamarbete och fast läkarkontakt i eget boende och på vård och omsorgsboende i närområdet blir enligt vår uppfattning omöjligt med dagens organisation.

Särskilt uttalande

Ledamoten Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi anser att det är ett steg i rätt riktning med en huvudöverenskommelse mellan regionen och kommunerna med en tydlig samverkansorganisation där den enskilde får en person-centrerad vård och omsorg. Att det skapas

förutsättningar till förbättrat samarbete mellan parternas verksamheter och att nuvarande och kommande lagkrav uppfylls.

§ 8. Remiss av Stadsgemensam visselblåsarfunktion.

Dnr ALD 2022/7

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-15.

Enligt lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden ska offentliga verksamhetsutövare senast den 17 juli 2022 ha inrättat en intern rapporteringskanal för mottagande av rapporter om misstänkta överträdelser samt förfaranden för att hantera rapporterna, det vill säga en intern visselblåsarfunktion.

Kommunfullmäktige beslutade i budget för år 2022 att kommunstyrelsen ska inrätta en stadsgemensam visselblåsarfunktion.

I det remitterade ärendet föreslår stadsledningskontoret bland annat att ansvaret för funktionen anges i ett tillägg i kommunstyrelsens reglemente.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) lade fram ett gemensamt förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) och ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt eget förslag till beslut enligt följande:

1. I huvudsak tillstyrka förvaltningens förslag till beslut
2. Därutöver anföra följande

Vi välkomnar en stadsgemensam visselblåsarfunktion enligt den nya lagen, som innebär ett stärkt sekretesskydd jämfört med nuvarande visselblåsarlag. För att skyddet ska gälla för den som i arbetsrelaterat sammanhang rapporterar om missförhållanden, där det finns ett allmänintresse att uppgifterna kommer fram, krävs att rapporteringen görs i en kanal som omfattas av lagen.

Det är rimligt att en central visselblåsarfunktion placeras vid stadsledningskontoret, men vi skulle gärna vilja veta om även andra organisationsformer har övervägts. Det är viktigt att staden tar fram tydliga arbetssätt såväl för ansvariga för visselblåsarfunktionen som för de som vill rapportera om missförhållanden. En god samverkan med de fackliga organisationerna är av stor vikt i detta sammanhang. Visselblåsarfunktioner skapar arbetsplatser som inte längre är tysta, när en tysthetskultur förekommer skapar det arbetsmiljöproblem. Detta har kommit att bli ett stort problem inom svensk välfärd, vilket såväl fackföreningarna som deras motparter har lyft i flertalet rapporter.

Några kommunala bolag har sedan tidigare egna visselblåsarfunktioner, som organiserats på olika sätt, men då de inrättats före den nya lagen instämmer vi i förslaget att berörda bolag inom Stadshus AB ska besluta att dela den stadsgemensamma funktionen. I det fortsatta arbetet är det viktigt att även ta vara på bolagens erfarenheter av sina egna funktioner. Inte minst gäller det möjligheterna för att även underkonsulter och underleverantörer kan omfattas.

Eftersom den nya lagen även gäller privata företag, berör också privata aktörer som bedriver verksamhet finansierad med kommunala medel. För dessa gäller även begränsningen att bara företag med 50 eller fler arbetstagare berörs, vilket gör att exempelvis alla mindre privata hemtjänstföretag eller LSS-verksamheter undantas. Vi vill därför att staden undersöker om även dessa företag ska kunna ansluta sig till den stadsgemensamma funktionen. Vi anser att detta är av högsta

vikt då en tystnadskultur lika gärna kan uppstå på mindre hemtjänstföretag. Vissa organisationsforskare menar att själva uppkomsten av tystnadskulturer hänger tätt samman med framväxten av new public management, styrformen bidrar så att säga till att urholka lojaliteten till och omsorgen av omsorgstagaren. I stället premieras tid och ekonomi framförallt, Vänsterpartiet vill något annat, vi vill komma bort från en omsorg där budget och tid värderas högre än kvaliteten. Vi anser att en tillsitsstyrd verksamhet ger de bästa förutsättningarna för att personal ska kunna yttra sin mening och sätta omsorgskvaliteten i fokus.

Särskilt uttalande

Ledamoten Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi ser det som positivt att det skapas en stadsgemensam funktion/kanal för att garantera en enhetlig hantering av rapporter om missförhållanden enligt den nya lagen, samt att ansvarsfördelningen tydliggörs i reglementet till kommunstyrelsen.

Med inrättandet av en stadsgemensam visselblåsarfunktion är det avgörande att information om hanteringsordning kopplat till funktionen tydligt kommuniceras till stadens medarbetare.

§ 9. Remiss av Trafikförändringar i SL-trafiken 2022/2023 (T3) Dnr ALD 2022/132

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-14.

Kommunstyrelsen har skickat en remiss om trafikförvaltningens förslag till trafikförändringar i SL-trafiken 2022/2023 för yttrande till äldrenämnden och till 19 andra remissinstanser. Förslagen handlar bland annat om linjesträckningar, turtäthet och trafikeringsstid och innefattar både utökning och reducering av trafiken.

Utan lokalkännedom om de föreslagna förändringarna vill förvaltningen understryka vikten av att det alltid ska finnas en fungerande, trygg och tillgänglig kollektivtrafik i hela staden eftersom många äldre är beroende av den. Det handlar såväl om färdmedel, hållplatser som bytessträckor. Tillgång till hissar, ramper, sittplatser, vind- och regnskydd, belysning och information är viktigt, även under tillfälliga trafikförändringar.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 10. Remiss av Slutbetänkande Hälso- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga (SOU 2022:6).

Dnr ALD 2022/163

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-16.

Slutbetänkandet Hälso- och sjukvårdens beredskap – struktur för ökad förmåga, (SOU 2022:6) är en översyn av hälso- och sjukvårdens beredskap inför och vid allvarliga händelser i fredstid och höjd beredskap samt förslag på hur hälso- och sjukvårdens förmåga att hantera denna typ av händelser långsiktigt bör utvecklas. Förvaltningen vill lyfta vikten av att ansvariga för den kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänsten behöver delta och vara väl insatt i arbetet med beredskapsplaneringen. I utredningen framförs att kommuner och regioners avtal med privata aktörer behöver utvecklas när det gäller krav som ställs på leverans av varor och tjänster vid fredstida kriser och vid höjd beredskap och i krig, vilket förvaltningen bedömer är viktigt att följa upp.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi instämmer i den problematik som förvaltningen utifrån slutbetänkandet diskuterar men vill därutöver ta upp följande: Vi anser att slutbetänkandets tar upp en viktig fråga angående samhällsviktiga verksamheter som utförs av privata aktörer. Genomförandet av risk- och sårbarhetsanalyser bör omfatta också samhällsviktiga verksamheter som utförs av privata aktörer utifrån bland annat valfrihetssystem och oklarheter beträffande finansieringen får inte utgöra ett hinder för detta arbete. Exempelvis blev det mycket tydligt under pandemin där de kommunala förstärkningsteamerna inom äldreomsorgen blev en direkt nödvändighet för att motverka smittspridningen. Vidare menar vi att kommuners och regioners avtal med privata aktörer behöver utvecklas bland annat vad gäller krav som ställs på leverans av varor och tjänster vid fredstida kriser, vid höjd beredskap och i krig. I detta ligger också att klargöra i avtalen vilka uppgifter de privata aktörerna förväntas utföra då vården ställs inför svåra utmaningar såsom vid fredstida kriser och krig. Vidare om kommuner och regioner inte förmår säkerställa tillgången till hälso- och sjukvård genom de avtal som de tecknar med privata leverantörer behöver de på andra sätt säkerställa att de kan leva upp till de krav att erbjuda vård som åvilar dem. I slutändan innebär detta att kommuner och regioner själva får ta på sig ansvaret att också utföra vård som inte privata utförarna tillhandahåller.

Särskilt uttalande

Ledamoten Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Hälso- och sjukvårdens bristande förmåga att effektivt kunna agera fullvärdigt i krissituationer blev uppenbar när Corona pandemin slog till. Det sakades vårdplatser och beredskapslager för de mest elementära produkter, bl.a personskydd till den vårdande personalen.

Ett ”Just in time” tänkande för att undvika kostnader som sammanhänger med upprätthållande av extra vårdplatser samt lagerhållning i stor skala av läkemedel och skyddsprodukter låg

bakom det faktum att nödvändiga resurser ej fanns gripbara när de akut behövdes.

I jämförelse med vårt grannland Finland som upprätthållit ett funktionellt beredskapslager var Sverige utelämnat till att jaga och konkurrera om nödvändiga produkter på den internationella marknaden, vilket utelämnade oss till slumpen om vi i tid skulle kunna anskaffa nödvändig utrustning för att undvika en hotande humanitär katastrof för våra medborgare. En del utrustning som i all hast upphandlades visade sig vara undermålig för avsett ändamål samtidigt som priser trissades upp i den rådande konkurrens situationen.

Sverigedemokraterna ser mycket positivt på den översyn som görs av hälso- och sjukvårdens beredskap inför allvarliga krissituationer, men vill också uppmärksamma på de risker som finns med bristande insyn då privata aktörer tilldelas roller som buffertar för lagerhållning av beredskapsprodukter. Att säkerhet kostar torde nu alla inblandade parter var väl införstådda med.

§ 11. Remiss av Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen.

Dnr ALD 2022/166

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-21.

Socialdepartementets promemoria ”Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen” (Ds 2022:4) innehåller förslag till ändring i socialtjänstlagen (2001:453) och i lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten (2001:454). Därutöver sätts förslagen in i ett bredare sammanhang om socialtjänstens mål och värdegrund, rätten till bistånd, krav på utformning och kvalitet i äldreomsorgens insatser och utvecklingsbehov äldreomsorgen står inför. Välfärdsteknik exemplifieras och lyfts fram som möjliggörare för utveckling av insatser som ökar den enskildes trygghet och självständighet och bidrar till högre kvalitet och

effektivitet i omsorg på samhällsnivå. Vidare ges en översikt över den enskildes rätt till integritet och dataskydd samt ansvar och principer vid personuppgiftsbehandling.

Förvaltningen välkomnar förtydligandet av att och på vilket sätt det finns rättslig grund att använda digital teknik i utförandet av insatser inom äldreomsorg i hemtjänst och boende.

Förvaltningen välkomnar förtydliganden av ansvar avseende informations säkerhet och personuppgiftshantering.

Förvaltningen delar uppfattningen att det inte finns en skarp gräns mellan hur välfärdsteknik kan stärka den enskildes trygghet och självständighet och samtidigt vara arbetsredskap för personal. Förvaltningen efterlyser därför ett stöd i tolkningen av varför arbetsredskap inte omfattas av förslaget till författningsreglering.

Förvaltningen noterar att stor vikt läggs vid processen mellan den enskilde och den offentliga myndigheten som personuppgiftsansvarig. Det skapar tolkningsfrågor avseende utförarens ställning. En praxis eller vägledning behövs för att avgöra när det är önskvärt att digitalt möjliggjorda insatser kräver myndighetsbeslut och när digitala insatser skulle kunna beslutas i samförstånd mellan den enskilde och utföraren.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Promemorian ”Ökade möjligheter till användning av välfärdsteknik inom äldreomsorgen” innehåller nödvändiga förslag till en ändring i socialtjänstlagen (2001:453) som ger socialnämnden rätt använda digital teknik när bistånd ges i form av hemtjänst eller boende i särskilt boende, förslag till ändringar i lagen (2001:454) om behandling av personuppgifter

inom socialtjänsten samt informationssäkerhetsstärkande åtgärder för den personuppgiftsansvarige.

Förvaltningen tar upp viktiga tolkningsfrågor samt möjligheten att med teknik uppnå socialtjänstens mål, stärka äldreomsorgens värdegrund och öka den enskildes trygghet och självständighet. Vi är eniga med förvaltningen om att utformning av insatser ska överlåtas till utförare och den enskilde i samråd enligt riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg enligt socialtjänstlagen och vi ser också behov av ytterligare klargörande som stöd för verksamhetens anpassning till framtida lagförslag.

Vi anser att Socialstyrelsen i sin rapport ”E-hälsa och välfärdsteknik i kommunerna” (2021) tar upp allmängiltiga behov, problem och hinder avseende digitalisering och införandet av välfärdsteknik. För att våga göra sig av med gamla rutiner och arbetssätt och ersätta med nya med stöd av digitala eller tekniska verktyg krävs att alla grupper av personal tillgodoses med information och den kunskap och kompetens som krävs för införandet. Vi vill tillägga att redan i utvecklingsarbetet behöver alla verksamheternas berörda bland chefer, handläggare och personal ingå för att optimera nytta för brukare och med arbetsmiljövinster för personal som mål. Detta för att undkomma att digitaliseringsprocessen blir ett arbetsmiljöproblem i sig, vilket inte är helt ovanligt. Vänsterpartiet känner en oro för att den hårda budgetstyrning som råder inom äldreomsorgen i Stockholms, med många vinstmaximerande aktörer kommer leda till att digitalisering förordas av aktörer som ett sätt att göra vinst, genom att skära i bemanningen. Vänsterpartiet vill därför betona att brukaren alltid ska ha rätt att välja en bemannad insats och att digitalisering inte ska användas som en lösning på de stora kompetens- bemannings och arbetsmiljöproblem som råder inom äldreomsorgen. Rapporten betonar också vikten av att kommunen satsar och avsätter ekonomiska och personella resurser för digitaliseringsarbetet och att en utmaning med kommunernas årsvisa budgetar är att det kan ta flera år innan det går att visa på någon utdelning på de gjorda investeringar.

Särskilt uttalande

Ledamoten Leif Söderström (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Då detta ärende är så komplext med potentiellt omfattande intrång i välfärdsbrukares personliga integritet överlämnas ställningstaganden och yttranden till våra företrädare i Stockholms stads Kommunfullmäktige.

§ 12. Remiss av Ändring av reglementen för vissa facknämnder och stadsdelsnämnder.

Dnr ALD 2022/171

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-18.

Kommunstyrelsen har föreslagit ett antal ändringar i bland annat äldrenämndens reglemente. Förslaget innebär en uppdatering om att äldrenämnden ansvarar för central samordning och hantering av korttidsplatser. Förvaltningen ser positivt på kommunstyrelsens förslag. Dock efterfrågar förvaltningen ett förtydligande av nämndens uppgifter avseende vissa centrala/kommunövergripande avtal och upphandlingar.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

§ 13. Underlag för budget 2023 med inriktning 2024 och 2025 för äldrenämnden.

Dnr ALD 2022/133

Äldrenämndens beslut

Förvaltningens förslag till budgetunderlag för år 2023 med inriktning för 2024 och 2025 godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-04-01.

Under respektive inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

anges de strategiska satsningarna i punktform för hur nämnden bidrar till kommunfullmäktiges inriktningsmål under treårsperioden 2023-2025.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Coronakommissionen har i sitt betänkande om äldreomsorgen konstaterat att överdödligheten inom Stockholms äldreomsorg var betydligt högre än vad den var i andra regioner, också sådana med motsvarande grad av samhällssmitta.

Kommissionen pekar ut ett antal faktorer som avgörande och som är relevanta för Stockholms äldreomsorg. Bland dessa märks den höga graden av tillfälliga anställningar, den, till följd av en långtgående privatisering, fragmentiserade organisationen och den bristande medicinska kompetensen. Trygga anställningar och schyssta arbetsvillkor är en central förutsättning för en god kvalitet och trygghet.

Under den förra mandatperioden genomförde vi i den nuvarande oppositionen flera åtgärder för att förbättra arbetsvillkoren inom äldreomsorgen och för att höja kvaliteten för de äldre. Det är uppenbart att mycket mer behöver göras. När det kommer till att skydda människor från smitta är vi beredda att gå längre än den borgerliga majoriteten visat sig vara.

Det krävs en politisk vilja för att förändra arbetsförhållandena inom äldreomsorgen, ge personalen organisatoriska och tidsmässiga förutsättningar att ge en individanpassad omsorg, höja statusen på yrket och skapa förutsättningar för att vilja och orka arbeta kvar.

Lämpliga bostäder för äldre

Bostadsbristen i Stockholm drabbar våra äldre hårt och staden behöver göra mer för att hålla nere byggkostnader och hyresnivåer. Ett första viktigt steg är att inte sälja ut hyresrätter med lägre hyror som skulle ha möjliggjort för äldre att flytta till en lägenhet.

Många äldre i vår stad bor i otillgängliga lägenheter utan hiss. Många av dem är ensamstående och blir socialt isolerade. En tillgänglighetsinventering visar vilka möjligheter som finns i beståndet samt var förbättringar, såsom hissinstallation, behöver göras. Med den vetskapen kan vi planera för och möta de behov som finns i staden. Detta kommer medföra att äldres boende blir en del av den totala bostadsförsörjningen och därför kan integreras med andra åldersgrupper. Tillgänglighetsinventeringen ska göras i prioriterade bostadsområden där det har stor betydelse ur ett bostadsförsörjningsperspektiv att det blir fler hus med hiss.

För att tillgodose behovet av ett tryggt och tillgängligt boende med social gemenskap för äldre utan stora hälso- och sjukvårdsbehov behöver stadens arbete med att bygga ut antalet seniorboenden att fortsätta, med målet att tillförsäkra den enskilde ett tryggt boende oavsett var man bor i staden. Stadens olika boendeformer för äldre har under de senaste åren blivit tydligare och det ska vara lätt att hitta ett tillgängligt boende som gör det möjligt att leva ett aktivt liv även när rörelseförmågan blir sämre. Äldrenämnden ska utreda behovet av seniorbostäder med målsättningen att kunna införa en seniorbostadsbostadsgaranti för alla över 65 år senast år 2030. Stadens nuvarande servicehusbestånd ska vara möjligt att anpassa eller hyra ut om efterfrågan och behov förändras.

Äldrenämnden ska bidra till utvecklingen av såväl biståndsbedömda som icke biståndsbedömda boendeformer för äldre i samverkan med Micasa Fastigheter i Stockholm AB, privata aktörer och stadsdelsnämnderna. Stadens boendeplan ska ligga till grund för efterföljande års markanvisningar med en målsättning till år 2040 på minst 12 000 bostäder för äldre,

varav 5000 seniorbostäder, 2 400 vård- och omsorgsbostäder och 5 000 hyresrätter som är tillgänglighetsanpassade för äldre i ordinarie bestånd.

Särskilt boende

Utgångspunkten i äldreboendeplaneringen behöver återgå till att 60 procent av platserna ska ha kommunen som huvudman. Det ger staden rådighet och möjlighet att möta behoven hos stadens äldre. Tillsammans med de platser staden köper in av privata aktörer, och som inte omfattas av äldreboendeplaneringen, uppstår då också en rimlig balans mellan privata och offentliga aktörer. Det är riskfyllt att, som den blågröna majoriteten nu gör, förutsätta att närmare 1900 platser, motsvarande 26 boenden fram till år 2040, kommer att tillkomma genom privat nyetablering. Att låta privata företag bygga och driva äldreboenden i den nu föreslagna utsträckningen är en osäker lösning som även riskerar att minska jämlikheten inom olika delar av staden. Tillgången på äldreboenden behöver säkras och med en större andel boenden i kommunal regi kan vi säkerställa rätt kompetens, goda anställningsvillkor och en god kvalitet. De senaste årens tvångsprivatiseringar visar att den borgerliga ledningen i realiteten prioriterar ned kvaliteten till förmån för en ökad andel privat verksamhet.

Hemtjänst

Kommunikationen mellan staden och utförarna måste säkerställas och kanaler för att regelbundet sprida och inhämta information måste finnas. Kraven på att utförarna tillhandahåller och har lager med tillämplig skyddsutrustning samt tillhandahåller och tvättar arbetskläder måste skärpas och följas upp. För att kunna följa de basala hygienrutinerna måste förvaring av skyddsutrustning, handtvål, handsprit och pappershanddukar säkerställas hos den enskilde hemtjänsttagaren.

Personalen behöver få bättre förutsättningar för att vilja och kunna arbeta kvar, inte minst då vi de närmaste åren kommer att få betydligt fler äldre som behöver äldreomsorg. Den orimligt höga andelen timanställda inom äldreomsorgen måste minska.

Grundbemanningen behöver öka, för att minska användningen av timanställningar, för att höja kvaliteten och för att förbättra arbetsmiljön. Vi vill se fler bemanningsenheter, med fast

anställd heltidspersonal som ska kunna täcka upp då ordinarie personal är frånvarande, vilket kommer att underlätta kompetensutveckling och minska den administrativa bördan med att ringa in och introducera ny personal i verksamheten.

Bra arbetsvillkor och fasta anställningar på heltid är inte bara nyckelfaktorer när det gäller att kunna rekrytera utan också för att behålla medarbetares kompetens. En hög personalkontinuitet i verksamheterna bidrar i stor grad till att staden ska kunna bibehålla och utveckla en hög kvalitet i välfärden. Vi måste skapa förutsättningar för dem som redan arbetar inom vård och omsorg att vilja, orka och kunna arbeta kvar. Otrygga anställningar kommer varken leda till ett hållbart arbetsliv eller en högre kvalitet för den enskilde. Inte heller kommer fler händer att lockas till att vilja arbeta med vård och omsorg.

Ledarskap

Att vara chef inom äldreomsorgen är ett tungt ansvar, där många har en oerhört stor arbetsbörda. Chefernas situation måste förbättras och deras förutsättningar behöver ändras för att ge dem möjlighet att klara sina uppdrag. Ett närvarande ledarskap är viktigt för medarbetarna och vi vill att en översyn ska göras med det långsiktiga målet att antalet medarbetare per chef ska vara max 25 personer.

Fusk och oegentligheter

Av stadens drygt 70 företag som utför hemtjänst för stadens räkning har ett tjugotal en vinstmarginal som indikerar att de inte följer avtalet med staden. Det är positivt att äldreförvaltningen nu ser ett behov av att bland annat lägga fokus på höga vinstmarginaler inom hemtjänst samt att utveckla samarbete med stadsdelsförvaltningarna, andra kommuner och myndigheter.

Nationella minoriteter

Det har länge varit svårt att få hemtjänst på finska och kommunen behöver ta sitt ansvar för att åtgärda detta och inte fortsätta förutsätta att marknaden kommer att lösa bristen. IVO har dragit in tillståndet för det enda företaget som har kunnat erbjuda hemtjänst på finska och det visar hur sårbart det kan bli när kommunen inte tar ansvar för en del grupper med speciella behov. Därför behöver staden utreda hur kommunala hemtjänstteam, som kan ansvara för hemtjänst för alla minoritetsgrupper, kan inrättas, förslagsvis

kommunövergripande organiserat under Trygghetsjouren, eller i regionsgemensamma team. Att vara ett förvaltningsområde förpliktigar, trots valfrihetsmodeller har kommunen det yttersta ansvaret.

Utbildning och kompetensförsörjning

Grundutbildning och kompetensutveckling behövs för att omvårdnaden ska kunna bedrivas säkert och med hög kvalitet. Även ur kompetenssynpunkt är det viktigt att ha en stor andel fast anställd personal. När majoriteten vill se en ökad kompetens hos äldreomsorgens medarbetare samt att all tillsvidareanställd personal har goda språkkunskaper och grundutbildning gäller det i verkligheten långt ifrån alla som arbetar med de äldre. Inte heller blir målet om att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning ett särskilt omvälvande mål att nå, då äldreomsorgen till nära en fjärdedel bemannas av timanställda, vilket drabbar den enskilde direkt, som får en minskad personal-, tids- och omsorgskontinuitet.

Staden ska ta tillvara personalens språkkunskaper samt måste säkra medarbetarnas kunskaper i svenska för att vården och omsorgen ska kunna bedrivas på ett säkert sätt och ska därför erbjuda medarbetare inom vård och omsorg språkkurser i svenska vid behov. Äldre i Stockholm ska kunna känna en trygghet när vi höjer kvaliteten i omsorgen.

Tidigare har vi sett att kostnaderna för övergripande utbildning, fortbildning och kompetensutveckling blivit lägre än budgeterat. Anledningen till detta angavs vara dels att alla utbildningar inte varit fullbokade, dels att den personal som påbörjat utbildningar inte alltid har kunnat fullfölja dem. Ersättningen för vikarietäckning var dock betydligt lägre än budgeterat, vilket betyder att de som inte kunnat fullfölja sin utbildning har arbetat istället. Vi får signaler om att det inte går att utbilda sig då förlusten av ob-tillägg är avgörande för den privata ekonomin. Detta är oroande. För att nå målen om en ökad kompetens hos äldreomsorgens medarbetare med goda språkkunskaper och grundutbildning behöver vi ge verksamheterna de bästa förutsättningar vi kan och underlätta för personalen. Språkkunskaperna behöver underhållas även efter anställning.

Vi lever allt längre och hinner därför utveckla flera sjukdomar varför framtidens äldreboenden behöver vara flexibelt byggda för att både kunna ge den enskilde livsglädje och vård i större

utsträckning. Digitalisering och välfärdsteknik kommer att utvecklas och underlätta för den enskilde och personalen, men samtidigt måste de arbetsmiljöproblem och risker digitaliseringen riskerar medföra kontinuerligt analyseras utifrån ett behovsperspektiv.

Förebyggande arbete

Många äldre lider av ensamhet och social isolering, vilket staden behöver arbeta för att motverka. Att vara ofrivilligt ensam är inte bara besvärligt eller till och med fruktansvärt för den enskilde, det kan också leda till fysiska och psykiska följsjukdomar för den drabbade. Och vice versa, fysiska sjukdomar och psykisk ohälsa kan leda till ofrivillig ensamhet. Då män i mindre utsträckning söker sig till aktivitetscentren behöver staden, för att motverka ensamhet, arbeta för att öka deras deltagande. Alla finner sig dock inte bekväma med att träffas på det sättet. Mer behöver göras med det uppsökande arbetet för att minska den sociala isoleringen bland äldre. Tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykiska funktionsnedsättningar måste säkras.

Det saknas en övergripande styrning och samordning av stadens förebyggande och uppsökande verksamhet. Äldreomsorgen måste ges förutsättningar att tillgodose de äldres sociala behov, oavsett om det är i den enskildes eget hem eller på ett särskilt boende. Därför behöver alla stadsdelsnämnder ha ett systematiskt förebyggande och uppsökande arbete för att säkerställa att rätt målgrupp nås och att verksamheten motsvarar de individuella behoven. Fler arbetsterapeuter, äldreкураторer, fysioterapeuter och dietister ska vara tillgängliga för den enskilde för att stärka det rehabiliterande arbetet.

Den digitala och tekniska kompetensen hos personalen ska säkerställas för att kunna tillgodose den enskildes behov. För att motverka att den enskilde isoleras och tappar gemenskapen behöver stadens alla verksamheter samarbeta. Kulturförvaltningen kan utöka sin verksamhet till att i högre grad, både fysiskt och digitalt, närvara på exempelvis aktivitetscenter och särskilda boenden. Så även idrottsförvaltningen. För att underlätta för den enskilde att ta del av stadens kultur- och idrottsutbud behöver äldrenämnden, kulturnämnden, idrottsnämnden och stadsdelsnämnderna samverka för att ta fram ett aktivitetsprogram för äldre med syftet att främja hälsa och öka delaktigheten i samhället.

Vi vet att motion förlänger det friska livet och den äldre klarar sig själv längre in i livet. Behovet av sjukvård minskar när äldre ges möjlighet till motion. Äldrenämnden och idrottsnämnden ska löpande utveckla arbetet för att underlätta för äldre att motionera. Placeringen av utegym ska särskilt beaktas i detta arbete och så även öppnande av skollokaler för föreningar. Samarbetet med civilsamhället och den idéburna sektorn genom bland annat IOP-avtal ska vidareutvecklas.

Mat och måltider

Kunskapen kring maten och måltidsupplevelsens betydelse för hälsa och välmående behöver öka och spridas. Undernäring och ofrivillig ensamhet ska motverkas. Måltiden för den äldre ska vara en lustfylld upplevelse. Måltidsombud ska utses inom varje enhet. Dietisterna ska, tillsammans med måltidsombuden, kompetensutveckla omsorgspersonalen i kostfrågor. Denna eskaleringsmetod har en långsiktig effekt i verksamheterna. Äldrenämnden ska i samråd med stadsdelsförvaltningarna samordna arbetet med måltidsombuden genom att bland annat inrätta matråd och utbildningar för omsorgspersonalen. Verksamheten ska bidra till att uppfylla stadens målsättningar för att begränsa klimatpåverkan.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vänsterpartiet anser att det är hög tid att även majoriteten öppnar ögonen för det som deras forna Alliansvänner i Lomma har börjat inse, vad de privata vårdbolagens intressen i välfärden är. Vi anser att de vårdbolagen som har vinster som sin drivkraft går tvärt mot det som vi alla vet är det som borde vara fokus inom äldreomsorgen – hög bemanning, låg andel tim- och visstidsanställda samt omsorg på den äldres behov istället för budgetfokuserad sådan. Vi menar att det som krävs är ett rejält tillförande av resurser på samhällelig skala, över hela landet, för att komma tillrätta med de brister som inte minst erfarenheterna från pandemin visar på. Vi vet att andelen tim- och visstidsanställda är mycket högre än i den kommunalt drivna hemtjänsten till exempel, nästan tio procent högre enligt SCBs Arbetskraftsundersökning. Det är rentav logiskt att det förhåller sig så, det är en del av den företagsidé som många av de privata utförarna bygger sin vinst på. I vårt grannland Norge

lämnade ett av de stora vårdbolagen landet helt när kravställningar på ökad bemanning gjordes.

Det är vår bestämda uppfattning att vi står vid ett vägskaal hur vi organiserar omsorgen i Sverige, det är nu vi behöver göra ett trendbrott – för att rusta välfärden! För att åstadkomma detta behöver vi säkerställa inte bara en god omsorg utan även en bra arbetsmiljö för alla som är anställda av staden och de privata utförarna. Vi behöver också ta ett krafttag för att förbättra de arbetsrättsliga förhållanden för stadens anställda, där rätt till heltid och fast anställning bör vara varje politisk majoritets kärnfråga.

I nuläget utför undersköterskor och vårdbiträden inom hemtjänsten samma arbetsuppgifter som de som saknar formell kompetens från dessa utbildningar. Att föreslå att alla aktuella medarbetare minst ska uppnå vårdbiträdesnivå till år 2033 säkrar inte omsorgens kvalitet inom acceptabel tid.

Vänsterpartiet anser att en hemtjänst med personal utan kravställd utbildning inte uppfyller socialtjänstlagen, krav på vårdbiträdesnivå bör därför genomföras inom betydligt kortare tidsintervall. Vi vill att undersköterskor ska kunna få möjlighet att erbjudas spetskompetensutbildningar, det är genom stora utbildningsmöjligheter som kompetens tillvaratas. Det behöver också bli tydligt att det lönar sig att vidareutbilda sig för att personal ska vilja stanna i yrket, det ska därför vara norm att kompetensutveckling ska leda till löneökning inom äldreomsorgen precis som i många andra branscher.

Vi vill satsa på att höja den språkliga kompetensen i äldreomsorgen så att den överensstämmer med den åldrande befolkningens behov. I takt med att flera större grupper som invandrat som vuxna blir äldre måste staden erbjuda äldreomsorg på fler språk än vad som görs idag. Alla har rätt att få vård och omsorg utifrån sina förutsättningar och språk är en viktig del i detta.

Med tanke på konsekvenser från den ofrivilliga isolering pandemin inneburit för äldre och en generellt ökad psykisk ohälsa i samhället vill vi satsa mer på kompetensutvecklingsinsatser med fokus på psykisk ohälsa i stort och mer specifikt diagnoser som PTSD. Vid behov ska staden se över möjligheterna att öppna profilboenden för målgrupper som behöver särskilt anpassat stöd, som exempelvis personer med missbruksproblematik.

Vänsterpartiet menar att staden ska ha en nollvision mot hemlöshet bland äldre, 65 år och äldre, med målet att inga äldre i staden ska vara hemlösa år 2025 och som en del i det arbetet ska ett nytt boende för äldre hemlösa öppnas.

Precis som underlaget beskriver måste frågan om fler seniorbostäder med rimliga hyror prioriteras högre, särskilt med tanke på hur den demografiska utvecklingen ser ut. Staden kan inte förlita sig på att den fria marknaden ska lösa frågan om anpassade bostäder för äldre så som den borgerliga majoriteten föreslår. Istället måste staden utöka omfattningen och utveckla arbetsätten i arbetet med äldreboendeplanen. Samverkan med externa aktörer krävs för att till exempel klara utbyggnaden av seniorbostäder men till skillnad från majoriteten vill vi att staden själv också ska bygga nyproducerade seniorbostäder och att andelen allmännyttiga seniorbostäder med hyresrätt ska upprätthållas genom att även Micasa tilldelas markanvisningar. Micasa ska återigen få uppdraget att arbeta aktivt med att, genom att tillskapa fler seniorbostäder, öka möjligheten för stockholmare som bor otillgängligt, känner ensamhet och oro, att flytta till en bostad som är bättre anpassad efter deras behov. För att underlätta äldres rätt till ett boende efter behov och förutsättningar vill vi att stadsdelsnämndernas ska erbjuda förstärkt rådgivning och stöd i syfte att underlätta och stötta äldre som vill flytta till en mer tillgänglig eller anpassad bostad.

§ 14. Revidering av uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas verksamhet – Hemtjänst i ordinärt boende.

Dnr ALD 2022/148

Äldrenämndens beslut

Revidering av uppdragsbeskrivning för stadsdelsnämndernas verksamhet avseende hemtjänst i ordinärt boende godkänns.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-10.

3.5 Ansvarig för den dagliga driften - ändrad skrivning bland annat med anledning av pandemin. Formell kompetens - förändrat krav på erfarenhet av operativ arbetsledning till 24 månader (tidigare 18 månader) och att erfarenheten ska vara förvärvad under de senaste sju åren (tidigare åtta åren). Reella

kompetens – utvecklad skrivning om vad som avses med reell kompetens.

3.6 Arbetsledning – tillagd skrivning om insyn, tillgänglighet och strukturerad informationsöverföring.

3.7 Personal - ändrad skrivning bl.a. med anledning av pandemin. Förändrat kompetenskrav till minst 80 procent utbildad personal (tidigare minst 50 procent) varav minst 50 procent vårdbiträdesutbildning och minst 30 procent utbildning till undersköterska (tidigare krav var minst 600 gymnasiepoäng i karaktärsämnen vård och omsorg). Ändrad betygsnivå för svenska till svenska 1 eller svenska som andra språk 1 (tidigare svenska motsvarande årskurs 9). Anställning omarbetad text – heltid ska vara norm. Reflektionstid – nytt stycke.

Arbetsplanering/schemaläggning – nytt stycke. Introduktion – omarbetad text.

3.8 Specialiserade hemtjänstgrupper – ny punkt.

3.10 Lokal – minskad transporttid till 30 minuter med kollektiva färdmedel (tidigare 45 minuter) och 20 minuter med bil (tidigare 30 minuter).

3.11 Krav på fordon som används i uppdraget – ny punkt med anpassning till stadens miljöprogram.

3.19 Lex Sarah – omarbetad text för att förtydliga.

3.23 Beställning och påbörja uppdrag – nytt stycke om ramtid.

3.25 Dokumentation – under genomförandeplan ny text om att den enskilde ska tillfrågas om vad som är viktigt för att denne ska uppleva en god kontinuitet.

3.28 Hörselomsorg – ny punkt.

3.33 Extremväder – ny punkt.

3.34 Extra ordinär händelse – utvecklad skrivning med anledning av pandemin.

3.38 Nyckelhantering – Förtydligat vad rutin för nyckelhantering ska omfatta.

3.47 Ersättning – nytt stycke om kvalitetspremien.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt eget förslag till beslut enligt följande:

1. Att i huvudsak godkänna förvaltningens förslag
2. Att därutöver anföra

Vi välkomnar och stöder i stora delar denna revidering avseende stadens hemtjänst i ordinärt boende och de kvalitetshöjande effekter som kan förväntas nya höjda krav och tillägg. Särskilt viktiga är genom klimatnödläget kraven om handlingsplaner vid extremväder och genom pandemin uppmärksammade krav på efterlevnad av lagar vid extraordinära händelser. Vi vill dock därutöver anföra följande.

3.7 Personal

Det är bra att andelen och kraven på utbildad personal höjs men målet i framtiden med nya anställningar bör ligga högre än 80 % utbildad personal, så nära 100 % det är möjligt. Dessutom bör andelen undersköterskor öka och i stället vara högre än andel vårdbiträden.

3.8 Specialiserade hemtjänstgrupper

Kraven på demensteam, det vill säga specialiserade hemtjänstgrupper med inriktning mot personer med demenssjukdom eller kognitiv svikt är mycket bra men vi anser skrivningen ska skärpas med krav att inom varje stadsdelsförvaltning ska finnas demensteam i relation till antal invånare över 65 års ålder.

3.11 Krav på fordon

Vi anser att krav på fordon ska ligga inom definition spjutspets enligt Transportstyrelsens vägtrafikregister det vill säga fordon godkända endast för el = endast elfordon och bränslecellsfordon utan förbränningsmotor, det vill säga ej laddhybrider och elhybrider.

3.23.1 Ramtid

Vi anser att för att få en likvärdig äldreomsorg ska ramtid liksom genomförandeplan kravställas. Genom krav på att lägga in genomförandeplanen i ParaSol ska äldrenämnden kunna följa genomförandet i tertial och årsrapporter.

3.28 Hörselomsorg

Det är bra att de mycket vanliga problemen med nedsatt hörsel med stigande ålder tas upp. I rapporten "Hörselmiljöer för äldre" som staden släppte i mars 2021 framgår det tydligt att den generella kompetensen hos personalen kring hörselomsorg är väldigt låg, detta är inte så märkligt i och med att det i ytterst begränsad form finns med i utbildningarna. Verksamheterna bör utse hörselombud, som tar extra ansvar för hörselfrågor och som ger stöd, information och tillgodoser återkommande fortbildning till övriga personalen. Vänsterpartiet ansluter sig till äldreförvaltningens förslag i denna rapport.

3.46.1 Kvalitetspremier

Vi motsätter oss förslaget om kvalitetspremier inom hemtjänsten av samma skäl som vi tidigare hävdade i nämnden i januari 2022. Vi anser att premiering med målbaserad ersättning för utförare inom stadens egen hemtjänst som ett komplement till den ordinarie ersättningen inte ska tilldelas för indikatorer som är målsatta i budget (personkontinuitet och andel timanställda) och ingår i kompetensutvecklingsarbetet. Målet för staden ska vara att arbeta för en likvärdig hemtjänst med god kvalitet, kompetent personal och bra arbetsmiljö och detta kan endast uppnås genom att staden bugettrar med satsningar med pengar, resurser och personal likvärdigt inom stadens hemtjänstverksamheter.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

3.5 Ansvarig för den dagliga driften

En positiv förändring som kommer att bidra till en högre kvalitet inom äldreomsorgen.

3.6 Arbetsledning

En tillgänglig och närvarande arbetsledning är viktig för personalens arbetssituation och för kvaliteten i verksamheten. En brist som uppenbarar sig under det gångna året är just

informationsöverföringen och det är positivt att förvaltningen nu skärper kraven.

3.7 Personal

Kompetenskrav oavsett anställningsform

Det finns en överenskommelse mellan SKR och Kommunal från april 2017 då man tog ett beslut om yrkesutvecklingstrappa för vård- och omsorg. I den överenskommelsen finns 800 poäng och 1500 poäng medräknade. 800 poäng motsvarar vårdbiträde och 1500 poäng motsvarar undersköterska. Det är glädjande att detta nu förtydligas i uppdragsbeskrivningen, men för att det ska ge verklig effekt och för att staden ska kunna följa utvecklingen anser vi att utförarna regelbundet ska redovisa kompetensen hos de anställda för äldrenämnden.

Anställning

Det är positivt den borgerliga majoriteten nu förstått vikten av att vara en attraktiv arbetsgivare som kan erbjuda goda anställningsvillkor för sina anställda. Vi måste skapa förutsättningar för dem som redan arbetar inom vård och omsorg att vilja, orka och kunna arbeta kvar. Otrygga anställningar kommer varken leda till ett hållbart arbetsliv eller en högre kvalitet i utförandet av hemtjänsten för den enskilde. Inte heller kommer fler händer att lockas till att vilja arbeta med vård och omsorg.

Det är därför positivt att skrivningen om timavlönade som den borgerliga majoriteten vid den senaste revideringen av uppdragsbeskrivningen strök nu är tillbaka. Likaså är det positivt att majoriteten nu skärper skrivningen om heltidsanställningar. Detta är något vi vill se uppföljningar på för att fortsätta arbetet för ett arbetsliv som håller.

3.10 Lokal

Även denna förändring är i rätt riktning då ett mindre geografiskt område kommer att bidra till en bättre arbetssituation samt en högre personalkontinuitet.

3.19 Lex Sarah

Att ta sitt ansvar och ge personalen förutsättningar att i ett öppnare och tryggare klimat våga anmäla missförhållanden är en lagstadgad skyldighet som staden måste säkerställa efterföljs i den skattefinansierade äldreomsorgen. Det är positivt att skyldigheten att omedelbart informera beställande

nämnd om inkomsten lex Sarah-rapport definieras i uppdragsbeskrivningen.

§ 15. Revidering av uppdragsbeskrivning för hemtjänst.

Dnr ALD 2022/162

Äldrenämndens beslut

Förfrågningsunderlag/kontraktsvillkor för upphandling av privata utförare till stadens valfrihetssystem för hemtjänst godkänns.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-11

Kommunfullmäktige beslutade den 14 mars i år om ett försök med kvalitetspremie inom hemtjänsten under perioden 1 maj till 31 december 2022, dnr KS 2021/1471. Kvalitetspremie är en målbaserad ersättning som utgör ett komplement till den fasta ersättningen inom hemtjänsten.

Utifrån ovanstående har reviderat förslag till förfrågningsunderlag/kontraktsvillkor för upphandling av privata utförare tagits fram och föreslås godkännas av äldrenämnden. Revideringen består av en kompletterande text om kvalitetspremien i punkten 1.6.1 Ersättning och en bilaga.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) lade fram ett eget förslag till beslut och föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med detta.

Beslutsgång

Ordföranden Erik Slottner (KD) ställde de två förslagen mot varandra och fann att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till sitt eget förslag till beslut enligt följande:

1. Att avslå förvaltningens förslag till revidering av förfrågningsunderlaget
2. Att därutöver anföra

Vänsterpartiet är fortsatt starkt kritiska till införandet av kvalitetspremier inom hemtjänsten och vi håller fast vid vår syn som vi gemensamt med Socialdemokraterna uttryckte då nämnden fattade beslut i ärendet. Det är för oss märkligt att förhålla sig till hemtjänstutförare på detta vis, kravställningarna finns där av en anledning och uppfyller man dem inte ska man inte premieras.

Avslutningsvis, ställer vi återigen den retoriska fråga vi ställde i januari 2022; varför ska vi använda skattepengar till att locka utförare, till att uppfylla villkoren och utföra det arbete de redan åtagit sig att göra?

§ 16. Fördelning av stimulansmedel för att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom.

Dnr ALD 2022/35

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedel för att motverka ensamhet bland äldre och för ökad kvalitet i vården och omsorgen om personer med demenssjukdom.
2. Äldrenämnden beslutar om omedelbar justering.

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-03-08

Socialstyrelsen fördelar under tre år stimulansmedel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Det tredje och sista året för denna satsning är 2022. Stockholms stad har tilldelats totalt 41,4 miljoner kronor. I Stockholms stad har äldrenämnden uppdraget att administrera och fördela stimulansmedlen till stadens verksamheter inom äldreomsorg, oavsett regiform. Totalt har 59 företag och 13 stadsdelsförvaltningar inkommit med sammanlagt 130 ansökningar motsvarande drygt 120 miljoner kronor. Verksamheterna har delats upp i kategorierna biståndsbedömd

dagverksamhet, hemtjänst, vård- och omsorgsboende/servicehus, förebyggande verksamhet och beställarenheter. Förvaltningens förslag till fördelning av stimulansmedlen baseras på ansökt belopp i förhållande till brukare och antal äldre som omfattas av insatsen samt ansökans rimlighet i genomförandet, omfattning och långsiktighet. Enligt förvaltningens förslag fördelas 41 427 626 kronor till 59 företag och 13 stadsdelsförvaltningar samt till äldreförvaltningen för en stadsövergripande hälsodag för seniorer.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta i enlighet med förvaltningens förslag.

Beslutsgång

Nämnden ställde sig bakom förvaltningens förslag.

Särskilt uttalande

Vice ordföranden Mirja Räihä m.fl. (S) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande:

Vi välkomnar att Stockholms stad tilldelats stimulansmedel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre.

Det hade varit önskvärt med en utförligare redovisning av vad de olika utförarna avser att använda medlen till.

Socialstyrelsen kommer att följa upp hur kommunerna använt medlen och i vilken utsträckning fristående aktörer fått tillgång till stimulansmedel som av kommunerna använts till förbättringar och ambitionshöjningar av befintlig verksamhet. Åtta av de företag som får pengar hade år 2020 en vinstmarginal på mellan 17,98 och 34,69 procent, vilket är alarmerande högt. Likaså finns bolag som 2018 hade en andel timanställda på 75 procent.

Med anledning av detta vill vi att förvaltningen gör en ordentlig genomgång och för nämnden redovisar hur dessa medel använts. Särskilt då skillnaden mellan de ansökta beloppen och de erhållna beloppen i många fall är stor och de tänkta insatserna kan befaras bli andra än vad utförarna avsett.

Särskilt uttalande

Ledamoten Robert Mjörnberg m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt följande

År 2022 är det tredje och sista året för ansökningar av socialstyrelsens stimulansmedel för att säkerställa en god vård och omsorg för personer med demenssjukdom samt för att motverka ensamhet bland äldre. Det är positivt med stort antal inkomna ansökningar, att med stram budget få extra pengar till sin verksamhet är naturligtvis välkommet. Tidsbegränsade stimulansmedel är dock av flera skäl inte enbart positivt.

Vi anser att tidsbegränsade stimulansmedel inte främjar målen en uppnå en likställighet inom stadens äldreomsorg. Så länge som vi har en äldreomsorg med brist på tid, resurser och utbildad personal hjälper inte tillfälliga pengar den underdimensionerade äldreomsorgen. Det finns flera frågor som behöver besvaras när sådana medel tilldelas: bidrog pengarna till att främja krav som ställs i avtal och uppdragsbeskrivningar för att motverka ensamhet och öka kvaliteten i vården och omsorgen? Pengar tilldelas enligt förvaltningen enligt ett antal kriterier men ställer förvaltning krav på utvärdering? Tar förvaltningen hänsyn till de redovisningar av tilldelande medel som Socialstyrelsen begär? Hur hanteras verksamhetsviktiga projekt när tillskotten upphör?

Vi anser att statliga medel för stärka äldreomsorgen bör tilldelas löpande genom riktade anslag som bidrar till att utveckla och ge en likställd och jämlik äldreomsorg.

§ 17. Anmälan av ekonomisk månadsrapport för mars 2022Ärende
Dnr ALD 2022/13**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna

Ärendet

Äldreförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2022-04-11

månatlig ekonomirapport med årsprognos och redovisa till stadsledningskontoret och respektive nämnd.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 18. Anmälan av protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) från sammanträde den 12 april 2022**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Protokoll från kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) sammanträde från den 12 april 2022 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 19. Anmälan av beslut fattade enligt delegation mars 2022

Dnr ALD 2022/13

Äldrenämndens beslut

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Lista över beslut fattade på delegation mars 2022 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 20. Postlista mars 2022**Äldrenämndens beslut**

Ärendet läggs till handlingarna.

Ärendet

Postlista för mars 2022 anmäldes.

Förslag till beslut

Ordföranden Erik Slottner (KD) föreslog att nämnden skulle besluta att lägga ärendet till handlingarna.

§ 21. Övriga frågor

Inga övriga frågor anmäldes.

Sammanträdet avslutades.

Vid protokollet

Gina Lööf, nämndsekreterare